

FERRAN CATÀ

Recordant el passat sense rancúnia

Són molts els argentonins que s'interessen pel passat del nostre poble, i per això busquen, pregunten, inquirixen, especialment sobre els primers anys de la nostra postguerra, tan plena de dificultats, injustícies i sacrificis. I més si fem un salt enrera i reculem uns 15 anys més; aniríem a raure cap al 1923, l'any del pronunciament de la dictadura del general Primo de Rivera. Abans de seguir vull fer un aclariment: vaig néixer l'any 1918. Això no té cap mèrit. Què pretenc dir, doncs? Que en aquell llavors tenia 5 anys. Era un vailet entremaliat i tafanerot, i me'n recordo de moltes coses. Amb un intent de periodicitat veié la llum "La Veu d'Argentona" l'any 1923 (cal veure l'interessant treball de l'amic Emili Amargant en el primer número de la revista *Fontes* referent a la premsa a Argentona). En aquest número de "La Veu d'Argentona" es reflecteix clarament l'ambient que es vivia a la vila. Sense pretendre explicar fil per randa el que ni el perquè, deixeu-me dir algunes de les coses de les que jo vaig ser testimoni ocular. La història dels pobles no es compon solament de fets agradables; ha de ser verídica, sense decantar-la al gust d'aquell que l'escriu. En tot cas ha de ser qui la llegeix el que amb sa benevolència determini.

Argentona estava dividida en dos bàndols irreconciliables. S'odiaven, la qual cosa sovint degenerava en insults i mastegots. Les manifestacions i actes públics mai es feien conjuntament. Cada part tenia la seva camarilla i cada camarilla els seus capítosts que

procuraven entorpir les iniciatives dels altres. Tots els epítets punyents anaven dirigits contra l'home que havia estat durant més d'un quart de segle l'alcalde i al qual s'atribuïa el malestar del poble. Malestar que havia arribat fins al punt que tots els prometatges i casoris fossin del mateix bàndol, així com les manifestacions de dol.

Dos fets parlen per si sols. Quan el 14 d'abril del 1931 es proclamà la República, un grup d'argentonins es personaren a la plaça Nova i amb l'ajut d'una escarpa arrencaren i esmicolaren la placa de marbre on lluïa el nom de "Plaza de D. Eduardo Fortí". On hi havia hagut els primers safareigs públics (jo no els havia conegut, però en dóna fe de comeren la foto que està a l'entrada de l'Ajuntament) es va construir un quiosc d'obra, amb el seu corresponent annex de taules i cadires. La gent no capia com particularment podia edificar-se en un terreny públic. S'acostava la festa major de Sant Domingo, la primera després de l'adveniment de la República. En Viada va portar estris per aixecar el clàssic enllet i servint-se de les antenes i fent força amb elles el quiosc fou enderrocat...

Quins eren els motius d'aquesta enemistat tan ferotge? Pot una persona tenir tot allò dolent i res de bo? Donem una ullada a algun fet rellevant. Mig carrer Gran portava el nom de Carlos Padrós i l'altra meitat el de Conde de Lavern. El primer era el nom d'un diputat que ens representava a Madrid; es diu que gràcies a ell s'aconseguí el tram de carretera que va des del torrent d'en Tossa fins l'enllaç amb la carretera de

Vilassar, amb el formidable pont per travessar la riera, fent delir els de Sant Adrià, que clamaven i no n'aconseguien un de similar sobre el riu Besòs.

Cap a l'any 1923 es van posar llambordes a tot el carrer Gran, acabant així amb l'etern fangueig al qual estava sotmès. S'adecentà el passeig de Marina Julià i el carrer Dr. Farrero, fent les voreres i sembrant els arbres

que avui hi llueixen. Es va concebre i es va realitzar el projecte del tramvia que unia Mataró amb Argentona que s'inaugurà l'any 1928 i que tant va contribuir al viure argentoní. Gairebé al mateix temps s'inauguraven les escoles construïdes al sot de can Calopa i que avui porten el nom de Francesc Burniol. L'amistat amb el baró de Viver, alcalde de Barcelona i afincat al poble, així com la del delegat d'Obres Públiques, foren bons puntals per l'engrandiment del poble.

Aquest escrit és tret del meu arxiu particular, del que cada persona guarda en la seva memòria. Per això hi pot haver algun detall imprecís. Demano disculpes per endavant. Per això també quan un avi se'ns en va ens dol tant, perquè hem de considerar que és un retall d'arxiu que es perd.

Sortosament d'aquest passat no ens queden rancúnies. Tothom vol viure en pau i esperançat. I si un neguit intenta enterbolir el pensament, rebutgeu-lo considerant que tot fou un mal son.

Cap a l'any 1923 es van posar

llambordes a tot el carrer Gran...

Es va concebre i es va realitzar

el projecte del tramvia que unia

Mataró amb Argentona

que s'inaugurà l'any 1928